

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2.50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Szabadság!

Csak vagyonos nemzet
lehet szabad!

Gróf Széchenyi István ajkán hangzott el e jóslat, szabadságunk hajnalán. Elmúlt ötvenkét éve, hogy a szolgaság bilincseit széttörte nemzetünk.

Tavaszbredésén, márczius Idusán a szabadság dala zengi át a bérceket, hozza nemes forrongásba a sziveket; szabadságról álmodik a cseccszopó is. Nem kell e napon serkenteni Miskolcz város közönségét, hogy szive legbensőbb érzéseivel áldozzon a hazáért, szabadságért. Az apák és nagyapáknak még fülébe zug a zsarnok parancsa, csörren a hajdu ostroma, zörög a láncz.

Mi a szabadság annak, ki nem ismeri a lánczokat? Mi a vagyon, ki bőségben nőtt fel? Mi az egészség, ha élvezetek tengerében fürdünk? Kérdezzük a szolgát, a koldust, a beteget, ők meg fogják mondani. Századokon át szolga, koldus volt e nép, nem csoda, ha lelkesedése nem ismer határt, szabadságunk ébredésének évfordulóján.

A lelkesedés, az öröm e nagy napján azonban jusson eszünkbe, hogy az ármány, mely rablánczunkat kovácsolta, folyton lesben áll, hogy a szolgaság jármát nyakunkba vesse. Nem úgy tör ránk, mint hajdan, nyers erővel, korbácsal; más oldalról támad: *vagyonunkat rabolja el*, hogy aztán önként hajtsuk nyakunkat a járom alá.

Szabadságunk első hirnöke, Petőfi Sándor, azt mondja:

Mikor a láncz lehull
A rab lábairól;
Még sokáig úgy jár,
Mintha rajta volna,
A szomorú terhet
Annyira megszokta.

Ötvenkét esztendő elég volt arra, hogy a szabadság ege alatt új életet kezdjünk, hogy elszokjunk a láncztól. Lelkesülve, lelkesítve tegyünk már valamit szabadságunk védelmére, szabad nemzethez méltóan.

A szegénység és így a szolgaság naponként jobban terjeszti ki karjait, hogy a szabad haza fiait magához ragadja. Hiszen lehetetlen már nem látunk azt a rohamos átalakulást szabadnak született, romlatlan magyar polgárainkon, mely előhírnöke szabadságunk végromlásának.

Egy millió a nyilvános koldusok, tíz a titkos koldusok száma. Hogy ezek a

szabadságra nézve elvesztek, senki sem tagadhatja. Ha úgy szeretjük szabadságunkat, mint arról márczius Idusán bizonyosságot teszünk, tegyünk valamit, mi népünket megóvjá a koldus tarisznnyától!

„Emberek teszik a valóságos hazát, nem élettelen halmok és térségek, melyek ezerféle népnek egyforma érzéketlenséggel adhatnak lakást.“ Mentjük hát a haza polgárait, mentjük magunkat a koldus tarisznnyától, hogy védelmezzük szabadságunkat.

De hogyan? Ez a kérdések kérdése. A föld egyetlen népe sem tud oly könnyen felelni e kérdésre, mint a magyar. Olyan édes anyánk van nekünk, a milyen más nemzetnek nem volt, de nem is lesz soha.

Magyarországot hiven jellemezve, az Isten kalapjára bokréjának helyezi a költő. Méltán megilleti az „Aranykert“ elnevezés is.

Kenyerünk, borunk 570 millió forint értékű terem Magyarországon. Három millió forint értékű aranyunk és ezüstünk. Terményeinkből a fölösleget szomszédainknak adjuk *505 millió forint értékben.* Mindenünk, mire embernek szüksége lehet, annyink van, a mennyi a föld egyetlen népének sincs. Mit ha kellően megbecsülnénk, saját zsirunkba kellene fulnunk, s nem koldus tarisznnyával járnunk.

Hogy mindez nem így van, ki annak az oka? Senki más, mint önmagunk. Vadonat új ruhánkat szomszédainknak adjuk rongyokért, a kalács lisztet korpáért, aranyunkat szép szóért, ravasz mosolyért. A ki hajdan azt izente: hogy elfogyott a regementje . . . szabadság nemtője, Kossuth Lajos arra figyelmeztette a nemzetet, hogy a *szabadság csak üres szó, csak csaloéka alakosság függetlenség nélkül*; — koldus nemzet pedig független nem lehet soha.

Becsüljük meg azt, a mit a mit édes hazánk nyujt nekünk, a nélkül, hogy szomszédainknak hadat izennénk, szabadságunk tudatában kiáltsuk oda: Tisztelünk benneteket; de éljen már kiki a maga emberségéből a maga konyháján!

Midőn a szabadságnak ünnepep szentelünk, tegyünk szent fogadást arra, hogy *nekünk semmi nem kell többé, mi nem magyar*, de földünk adományaihoz, verejtékes munkánk gyümölcseihez görcsösen ragaszkodunk; mert magyar szabadságunkat oltalmazzuk vele.

Dolgozzunk, hogy földünk kincseit

feltárjuk, tanuljunk, hogy műveltek legyünk, ápoljuk a testvéri szeretetet, hogy belül erősek, kívül félelmesek legyünk, legyen kétszeresen kedves nekünk, mi a miénk, mi magyar; mert e nélkül — ha mindjárt aranytáblákba vessük is — csak hiába való szóvirág lesz a: *magyar szabadság.*

Szabadságunk évfordulóján fogadjuk el jelszó gyanánt: *csak az kell, csak az kedves, ami magyar!* Védjük a nemzet vagyonát; mert védjük a szabadságát. Ezt nem vehetik rossz néven elleneink sem; mert Bismark szerint: „az önvédelmet a legutolsó utonállótól sem lehet megtagadni.“

—r. —s.

Kálvinista néppárt.

Magyarországon senki sem végezhet áldatlanabb munkát, mint az olyan ember, ki a felekezeti féltékenység és gyűlölködés lángjait szítja. Nincs-e nekünk egyéb bajunk, minthogy vallási kérdések miatt egymásra támadunk és egymást faljuk fel? Magyarország területileg egységes ugyan, de nem nyelvileg és néprajzilag s az állameszmének a haza határain belül tenger az ellensége. Vegyük hozzá még ezekhez a társadalmi ellentéteket s lehetetlen rá nem jönnünk, hogy az olyan államférfi, a ki ebből a heterogen elemekből mozaik-szerűen összerakott országban nem az összetartó kapcsolatot erősíti, nem az egyetértés és kölcsönös megbecsülés útjait egyengeti — az legalább is olyan korlátolt eszű, mint Bánffy Dezső.

Európa minden országa végzett már a vallási kérdésekkel, a különböző felekezetek békés egyetértésben munkálkodnak egymás mellett és egyik sem kívánja vissza a sötét középkort, mikor egy betű kedvéért, egy mondat értelméért tömegek álltak egymással szemben és pataként folyt a fanatikus vér minden oldalon. Elvégre, a keresztény felekezetek között, sőt a zsidót is ide vehetjük, nincsen más, csak alaki különbség, de a cél mindeniknél egy és ugyanaz: erkölcsileg támogatni a gyarló embert az élet rögzös útján. A rideg ész embernek, ki az igazságot magáért az igazságért szereti, legjobban megfelel a protestantizmus a maga egyszerűségével és minden érthetetlen dogmától megtisztított voltával. A katolicizmus a rajongók vallása, kiknél inkább a képzelet van kifejlődve, mely kevesebb kritikát

gyakorol a dogmákra. A görögkeleti a mistikusságával hat, míg a lutheránus a maga óvatosságában igyekszik áthidalni a felekezeti különbségeket. De általában, mindenik felekezet célja egy: az ember erkölcsi nevelése.

Hol van azonban a földön olyan igazság, melylyel vissza nem éltek, vagy helyesebben mondva, melyet igaz értelméből ki nem forgattak? Nézzük csak a szeretet vallását. Nem a Krisztus nevében hajtották-e végre a szent Bertalan-éj borzalmait, s nem ezért égették-e máglyán a protestánsokat; nem ezért ez volt-e ürügye a 30 éves háborúnak, az inkuiziczióknak? Vagy ne is menjünk olyan messze, maradjunk a hazában legközelebb történetknél. Nem láttuk-e, hogy gróf Zichy Nándor ezelőtt 6 évvel a polgári házasság alkalmával elcsapta valamennyi protestáns gazdatisztját? Elcsapta a szeretet vallásának nevében! Mit bánta ő, a fanatikus hívő, ha existenciához nem jutva, elzúllnak azok a családok, ha egyik-másik ezek közül ilyen helyzetben pisztolyt ragad a kezébe, ha ártatlan gyermekek éheznek azért, hogy az apjuk véletlenül protestáns? Igen, ő földönfutóvá tett egy esomó embert a Krisztus nevében, hanem ez nem gátolja őt abban, hogy két olvasót le ne morzsoljon és tizenötösör ne imádkozzék ahhoz az Istenhez, a kit a tetteivel megtagadott.

Már most ugyebár, mindezekből az következik, hogy ha Zichy Nándor megfeledkezett a keresztyén vallás szent tanairól, kövessük őt mi is, a protestánsok és báró Prónay Dezső szintén kövesse a nemes példát, csapja el a katolikus gazdatisztjeit? S ha a katolikusok egy része teremtett olyan országos pártot, mely hazával, felekezeti egyetértéssel nem törődve, felekezeti szempontjainak birka aklából nézi az ország helyzetét, ha ők alkothattak katho-

likus néppártot, akkor nálunk is megvan a jogosultsága a protestáns néppárt megteremtésének. Mert ha az én ellenfelem elkövet egy bolond dolgot, abból Bánffy-logikával az következik, hogy nekem legalább is rá kell dupláznom. A fa is jobban ég a tűzön párosával s ha két országos párt lesz, mely a felekezeti türelmetlenség hálátlan tüzen égeti el a munkakedvét és tehetségét, akkor kétségtelen, hogy a vallási gyűlölködés lángjai magasra fognak mihamar felcsapni. Hogy aztán ezek mellett a szegény haza nem melepszik, hanem megég, azt keveset bánják a Zichy Nándorok és Bánffy Dezsők.

Mert uraim, a protestáns néppártot már szervezi Doboka Széchenyije. A „Magyar Szó“ szerkesztőségéből vándorapostolok járnak szerte a hazában, kik felekezeti jelszavak alatt akarják sorakoztatni a protestáns közönséget. Utón, utfélen hirdetik, hogy a Széll-kormány klerikális (!) és hova-tovább nagyobb tért hódít benne a reactionárius tábor. (!) Mert hát Apponyi, Horánszky, Szentiványi, Hodosy mind, mind klerikálisok, ellenben Bánffy megtestesülése, Tisza Kálmán pláne megcsontosodása az igazi liberálisnak.

A napokban egyik vándorapostol lejött Miskolcra is, hogy a Bánffy eszmének (!) és lapnak itt propagandát csináljon. Elment a ref. főgymnáziumba és ott a tanári kar pártfogását, anyagi és erkölcsi támogatását kérte az alakítandó protestáns párt számára. Az eredmény nem volt kedvező s azért a commis voyageur elvándorolt főtisztelendő Kun Bertalan püspök urhoz és kérte, hogy a papság meg a tanitóság között ajánlja a Bánffy-lapot. Am az érdemekben megöszült hazafias püspök tudtára adta a voyageurnak, hogy a protestánsok meg vannak elégedve a

Széll-kormány liberálisusával és nincsen okuk visszasírni a Bánffy uralmát. Kereken kijelentette, hogy a Bánffy-mozgalmat nem helyesli, következésképp nem is támogatja s azzal minden közösséget megtagad.)*

Rendkívül örülünk, hogy a protestáns konvent elnöke, kinek sem hazafiságához, sem liberálisusához kétség nem férhet, már csirájában letörte a Bánffy-féle kárhuzatos és ostoba mozgalmat. Hamis jelszavakkal, hamis nyomra könnyen rávezetik a közvélemény felfogadott csaholói a jóhiszemű közönséget. De mikor ez a közönség azt látja, hogy egy Kun Bertalan megvan elégedve a Széll-kormány klerikalizmusával és nem vágyik a Bánffy liberálisusára, akkor előveszi a jobbik esztét és az után indul. Nem, tisztelt Plátó! az ön bölcsessége nem elég arra, hogy nekünk a jövőt megvilágítsa. Első sorban is abban a fők-lámpában kellene önnek némi világosságot gyujtani, mely az Ön széles válla fölött két ablakon át nézi, de nem tudja megérteni ezt a szép világot!

Az önök mesterkedése Tisza Kálmánnal még undorabb, mint a Zichy Nándoré. Mert annak az embernek a cselekedeteit, ha tulszáiban is, de a vallás vezeti. Ő fanatikus, de nem önző, nem ámitó. Am Tiszáról és Bánffy-ról mindenki tudja, hogy a protestantizmust azért szeretnék sorompóba léptetni, azért kiabálják a klerikálisok térfoglalását, hogy elveszített pozíciójukat visszaszerezzék. De a magyar protestánsok ilyenekre nem kaphatók, mert a vallás nem arra való, hogy elzúllt politikai existenciáknak emelkedési lépcsőül szolgáljon.

S ha a magyar katolikusok nagy

*) Eppen ilyen szerencsével járt az utazó ur Zelenka Pál püspöknél is. (Szerk.)

TÁRCZA.

Honnan van . . .

Honnan van a mély bú szivemben,
Mért rontja el vig kedvemet?
Szeretsz vagy nem szeretsz-e engem?
E kérdés bántja keblemet.
Mig édesen epedve nézlek,
Szerelmesem, szép angyalom:
Szemeidtől, mig ugy ígéznek,
Kérdem, hát lesz-e hajnalom?

Tudom, hogy jó vagy, jó a lelked,
Tudom, hogy szived hű, igaz;
S ha ajkad csókját rám lehelted,
Fiz a boldogság, s irig az.
De lásd, a kétség bus szivembe
Már ugy befészkelé magát!
Rosszat nem mondasz bár szemembe,
Ugy vélem, köztünk mély a gát.

Ha tudnád, mily boldognak érzem
Közellétedben életem!
Gyöngéd kezél szorítva kézzel,
És elmeregve képeden!
Mi nagynak látom én a lényed,
S milyen kicsinynek önmagam!

Komoly mégis derült kedélyed
Teremtve ép számomra van.

Beh rossz is az, nem tudni titkot . . .
Mi rejlik a sziv mélyiben! . . .
Ha a remény feltűnik itt ott,
Felhő is lappang fényiben.
Mért nem tudom, mi van szivedben,
Édes szavad mi jel nekem?
Jövöm-e az sötét színekben,
Vagy üdvöm remélhetem?

Nekem még e kétség is édes . . .
Édes, hogy rád gondolhatok:
Mint éltem őrző szeleméhez,
Hozzad zarándokolhatok.
Szeretsz vagy nem szeretsz-e engem,
Nem sejttem, hinni nem merem.
Órzöm szelid képed szivemben,
Boldog vagyok, ha az velem.

De hogyha gyenge önbizalmam
Okozná e kétségemet;
S érettem egy parányi hajlam
Szivedben is talán lehet:
Nem földi boldogságnak üdve
Vár akkor e földön reám.
Eléd borulva, üdvözülve
Imádlak, drága szép leány! *Elborus.*

A tizedik este.

Eredeti társadalmi vigjáték 1 felvonásban. Irta: dr. Serédi Jenő. Színrekerült először a miskolci színházban 1900. március 20-án.

„Vidéki irodalmi góczpont!“ Jöjjön el a te országod! Önök talán joggal kérdezhetnék azt, hogy minek kezdem én a vidéki irodalmi góczpontokkal, talán oly nagyszabású és fenomenális sikert aratott a „Tizedik este“, hogy nyomában helyi zsenge irodalmunk egén a „rózsás uju“ hajnalt látom pirkadni. Óh, fájdalom nem! Ha pedig a jeles és bátor kezdeményezésre nem adta meg az első gyenge lökést sem, akkor miért hozom vele összeköttetésbe a vidéki irodalmi góczpont szép és üdvös eszméjét — ezt újból kérdezhetnék Önök, de erre adós maradok a felelettel és Önöket dr. Serédi Jenő urhoz utasítom, a ki jobb ügghöz méltó szerénységgel megmutatta a „B. M. L.“ legutóbbi számának hasábjain, hogy mily szoros nexusba lehet hozni a szegény vidéki irodalom jövőjét a „Tizedik est“-tel.

Kalapot emelünk mi is Szeged előtt, s nem a sárga irigység, de az őszinte meleg rokonszenv és elismerés hangján emlékezünk azokra a városokra, a melyekkel való össze-

tömege nem ment lépre a néppárt alakításakor, ha ők minden közösséget elutasítottak maguktól a Zichy Nándor törekvéseivel, mi protestánsok sem lehetünk rosszabbak. Ez a haza nem egy vallásfelekezeti, hanem mindnyájunké. A ki az egyetértés oltárán szent lángokat gyújt, azt tiszteljük s magunk is elvisszük erre az oltárra az áldozatot. De a bosszu és viszály lángjának pusztító tüzet nem szítjuk, s benne nem gyönyörködünk, csupán azért, mert protestánsok akarnak a leégett parázs alatt magunknak gesztenyét sütögetni.

Hopmájszter ur! tökkel csak czinkéket lehet fogni, de nem protestánsokat.

Aristogiton.

A gáz és villám harcza.

A harcztér most Miskolcz városa. Az angol *Mardoch*; a ki száz évvel ezelőtt először készített kőszénből világításra alkalmas légszeszt, talán megfordulna a sírjában, ha tudná, hogy nagy alkotását mily kérelhetetlen kegyetlenséggel rombolja le *Edison* találmánya: a villamos világítás.

A mióta *Jamin* kimondotta azt, hogy a légszesz legyen a szatócs és a villamosság a nagykereskedő; azóta az élelmes és gyakorlati gondolkodású városok már minden utógondolat nélkül szakítottak a robbanása és kipárolgása folytán annyira veszedelmes gázzal. Miskolcz városa nem volt élelmes és gyakorlati gondolkodású város. Pedig — igen jól emlékezem — ezelőtt tizenhét esztendővel dr. *Kovács Gyula*, akkor még miskolczi kamarai titkár egy cikket írt a „Borsodmegyei Lapokban“, melyben figyelmeztette a várost, hogy ne kössön szerződést a a porosz *Geöde Thassiló* céggel a gázvilágításra, hanem Temesvár példájára vezesse be egyenesen a villamvilágítást. A város bölcssei nem hallgattak rá, megkötötték a gázvilágítási szerződést és most nyugunk, botorkálunk, bukácsolunk a sötét éjszakában, ki tudja meddig?!

Hanem a mióta a villamvasut telepét a világítás céljaira is berendezték Miskolczon; azóta a légszesz társaság, mely vall-

juk meg őszintén — nagyon elbizakodott a szabadalmazott uralkodásban s feltűnően meggazdagodott, kezd gondolkodni esni.

Észrevehette azt mindenki, a ki megfigyelte Miskolczon, hogy néhány hónap óta nagyobb lánggal égnek, jobban világítanak a gázlámpák, több a gond a világításra; úgy, hogy az embernek önkéntelenül eszébe jut a következő adoma:

Volt egyszer egy szentjánosbogár-gyarmat, mely egy igen sötét erdőben élt. Ez erdőnek többi lakói, kinek a szentjánosbogarak farkán levő lámpácskák világítása igen jól esett, szívesen látták e társulást; beleegyeztek abba, hogy ezek a bogarak egy társulatot alakítsanak az erdőnek éjnek idején való megvilágítására s ezért készségesen adóztak is.

Kivételesen csak az éjnek idején össze-vissza kóborgó kullancsok és vakondok képeztek. A szentjánosbogarak tehát megalakították a társulatot és a világításukért bevett jövedelemből meghiztak. Azonban minél kövérebbek lettek a bogarak, annál kényelmetlenebb lett nekik a világítás jó karban tartása vagy éppen annak jobbátételére felügyelni. A világítás lassanként rosszabb lett s ők nem is tartották méltónak segíteni: hiszen a rosszért éppen olyan jól megfizettek nekik, mint ha a világítás a legpompásabb lett volna. Közben-közben panaszkodott ugyan egy pár giliszta a világítás rosszasa felett, mivel az gyakran már annyira ment, hogy a szegény állat földmunkálatainál nem látott eleget.

Ez nem használt semmit, a világítás csak rossz maradt. Végre az egész érdekközösség elégtelen lett.

Egy napon egy tücsök hangyákból összeverbuvált színész-társulattal jött az erdőbe. A tücsöknek jó világításra volt szüksége az előadásokhoz: a szentjánosbogaraké rossz volt és a tücsök kapta magát, elment a szomszéd erdőbe, hozott onnan magával egy „villanczot“ és a.t a kihízott, rest szentjánosbogarak közé tette. A kirívó világosság egészen elhomályosította a bogarak rossz világosságát.

A szentjánosbogarak csóválták a fejüket s gondolták magukban, hiszen ez csak egy „villancz“ és ennek vakító fényét a szemre nézve veszélyesnek, károsnak kiáltották ki s váltig akarták bizonyítani, hogy ez való s aztán elmentek ismét aludni. Egyszer csak mindig több-több villancz jött oda a szomszédos erdőből, úgy hogy a szent-

jánosbogaraknak ez egy kissé nem tetszett.

Egy szép napon jött egy bögöly, mely az erdőben mint levélhordó működött s mintegy olyan újdonság-féle lény volt, s azt a meglepő hírt hozta, hogy a nagy villambogár (a Csáthy Szabó vilamosa) legközelebb az erdőbe fog érni. Ennek a hírek hatása valóban villamos lett; a szentjánosbogarak egy része kerekét oldott, a többi pedig megkövült. Sok szép idő elmúlt s a nagy villambogár még mindig nem érkezett meg. A szentjánosbogarak aztán ismét felocsudtak és újból a régiük lettek. Mindnyájan megegyeztek abban, hogy a bögöly egy haszontalan ficzko és hogy a villambogár tulajdonképpen csak csupa humbug. Azonban a szentjánosbogarak feje fölött összetornyosult vészes felhő mégsem oszolt el egészen; mindenek előtt bizonyos az, hogy a „villanczok“ mi inkább szaporodtak és befolyásra tettek szert és a bögöly égre földre esküdt, hogy a villambogár csakugyan utban van.

Már meg is érkezett s leve nagy hüledzés s tanácskozás a jövő felett! A légszesztársulat kigyót békát kiáltott a villamos világításra s óva intették a hiriapok a nagy közönséget, hogy a sok és nagy világosságtól meg ne vakuljon.

Nem történt semmi baj. A villamos világítás, mely főutcáinkon egyes kirakatokban már is minden este gyönyörködteti a szemet, mindig tovább fog hódítani a közönség körében. A mi késik, nem mulik. A jobb előbb-utóbb győzedelmeskedni fog a jó fölött. Már ez a természet rendje. Hiába erőlködik a tüzes szemű *Auer*, mégis a villamvilágítás a jövő!

Városi és megyei ügyek.

— **Borsodvármegye törvényhatósága** f. hó 26-án rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyik legfontosabb tárgyát a felemelt dotáció többlet felosztása fogja képezni. Lap-társunk, a „B. M. L.“ dicsőreleg emlékezik meg valami felosztási tervszetről, mint a mely „igazságos és méltányos megosztást céloz“. Szerintünk az igazság és méltányosság csak az lehet, hogy a felemelt dotáció többlet a tisztviselő, segéd és kezelő személyzet között egyenlően és pedig a fizetés arányában megállapítandó százalék kulcs

hasonlítás a mi elmaradottságunkat irodalmi téren annál szembeszökőbbé teszi. Mi is szőjjük azt a rózsás ábrándképet, a melynek a neve „helyi irodalom“ és megteremtésén munkálkodni is fogunk, jóllehet sokkal kevesebb tehetséggel, mint Ön, igen tisztelt Serédi ur, de legalább is annyi jóakarral.

Jóakarattal! Mert mivel érdemli meg tőlünk, rászolgált-e színirodalmunk arra, hogy apostolai legyenek a vidéken is annak az iránynak, a melyet az ön darabja képvisel? Nyakig vagyunk ebben s ha nem volnék Önhöz képest ily fiatal s nem venne szerénytelen tanácsadásnak, arra kérném, kifizetett vitorláit fordítsa más irányba, más szeleket fogjon fel vele. Lássá, igen tisztelt szerző ur, ez a tavaszi szellő, a mely „arcunkat legyintve elrepül“, a mely a Bükk és Mátra vadregényes bércei közül jön, a mely megcsókolja a Sajó fővényét, átröpül a Tiszán, a délibábal enyeleg s végre az erdélyi havasi rózsáknál megpihen, — hallgassa meg kérem ezt a szellőt, fogja fel kifizetett vitorláival ezt, annyi sok szép, csodás dolgot fog ez regélni Önnek, a mit olyan tehetséggel megáldott férfi, mint Ön, bizonyára meg-

fog érteni. Hallgassa meg susogását s a mit Önnek beszél, azt írja le, akkor szépet fog írni, szívhez szólót, a mit mindannyian megfogunk érteni s akkor jó ügynek fog jó szolgálatot tenni, de az Ön idegeit orvos léteére is a bécsi orpheumok s a párisi mulatók levegője csapta meg. *Minek utána Ön silány idegen példát rosszul, mikor jó eredetét produkálhatna?*

Tekintszen szét, mennyi rengeteg tárgyat lát, mennyi anyagot speciális jó magyar társadalmi színművekre, miért nem ragadja meg ezeket. Ilyen irányban, ennek szolgálatában szeretnénk mi látni irodalmi gócpontokat keletkezni és megizmosodni, de az az alapkö, a melyet Ön faragott a mi részünkre, félünk, hogy összeroppan, szétmállik a nagy nyomás alatt; mozaikba még acceptálnánk talán, de fundamentumba nem fogadjuk el. Mindezeket pedig azért bocsátottuk előre, mert Ön is előreküldte fecskéit a „B. M. L.“ hasábjain. De úgy látszik a tavasz, a vidéki irodalom nagytavasza, meg fog jönni az ily fecskék nélkül is.

Most pedig térjünk a darabra. Ezer féle alakban minden orpheumot bejárta, bővített, kicsinyített, szabadon átalakított, a szerzői jog fenntartásával és anélkül fordított azon

bécsi orpheumi férczelményekre emlékeztet e darab, a melyek azt a bizonyos ostoba és zsarnok anyóst teszik a guny tárgyává, ki a fiatal házaspár mézesheteit meg akarja keseríteni. A darab meséje a következő:

Özv. Tatraházné (*Tharasszovits*) „elvből“ nem akarta leányát (*Abonyi Aranka*) férjhezadni 18 éves korá előtt, de végre is Daray Laczi (*Almássy*) ostromának nem tudva ellenállni, teleegyezett a házasságba, de azal a kikötéssel, hogy leánya 18 éves koráig csak névleg lesz a Daray felesége. Az esküvő után örzi is leányát, mint egy hétfejű sárkány, s a törvényes és hitese ura. Daray még 10 nap múlva sem közeledhetik hozzá. Daray barátjához, Gombos (*Ferenci*) orvoshoz folyamodik, a kivel a hipnózis segítségével anyósát hazuról eltávolítja, s végre a tizedik estét, helyesebben éjet feleségével töltheti.

Ugy látszik a szerző azt gondolta, hogy ez a cselekmény kevés lesz egy egyfelvonásos vigjátéknak és azért nyújtotta a végtelenségig ezzel a mindnyájunk türelmét próbára tevő hosszú hypnotizálással, a melynek külömben sem volt semmi értelme. Mert midőn Gombos azt a mesét elhitette Tatraháznéval, hogy a veje őt a tizedik

szert osztható fel. Vagyis hogy a fizetések minden száz forintja után -- huzza azt akár az árvaszéki elnök, akár egy őrök -- egyenlő fizetési többlet állapítsák meg. Nem akarjuk vitatni annak helyességét, a mit t. lap társunk a „B. M. K.” legutóbbi számának vezető cikkében felhozott -- egyes tisztviselők érdekében, -- de azt határozottan kimondjuk, -- hogy részünkről igazságtalannak tartanók egyes tisztviselőket a többiek rovására és kárára e dotáció többletből aránytalanul előnyösebben részesíteni. A belügyminiszter csakis arányos és egyenletes fizetésemelést célozhatott ez intézkedésével, mert a vármegyei tisztviselők fizetésrendezésének ideje és helye első sorban az általános vármegyei tisztújítás. Most pedig méltányos és igazságos felosztási alap csak a rideg, de csálhatatlan matematikai kulcs lehet, nem pedig a kisebb vagy nagyobb hatalmasságok rokon- vagy ellen-szeneve.

A közgyűlés tárgyai: 1. A belügyminiszterium rendelete a vármegyei tisztviselők, segéd- és kezelő személyzet, megyei szolgák fizetésének javítására engedélyezett pótlavadalmazás felosztása tárgyában. 2. M.-Kövesd község tüzrendészeti szabályrendelete. 3. Külső-Böcs kisközségnek nagyközséggé való átalakulása. 4. A „községi segélyalapok” szervezetéről és kezeléséről alkotott megyei szabályrendelet. 5. Versecz körlevele a borbehozatalra vonatkozólag Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződés megszüntetése tárgyában. 6. Alispáni jelentés a miskolci közoktató építéséről. 7. Alispáni jelentés a pélyi hid építési költségeire kiutaltványozott 500 frtra vonatkozólag. 8. Alispáni jelentés a vármegyei pénztárban kezelt Tóth István által tett alapítvány ügyében. 9. Alispáni jelentés a megyei közoktató építkezése tárgyában a jégverem és a csatornázásra vonatkozólag. 10. A vármegyei házi- és gyámpénztárak f. évi február hó 27-én történt váratlan vizsgálatáról felvett jegyzőkönyvek. Továbbá számos közügyi ügy. A közgyűlési tárgyak szabályszerű előkészítése végett f. évi március hó 24-én d. n. 3 órakor pénzügyi szakosztályi; f. évi március hó 26-án d. e. 9 órakor állandó választmányi ülés fog tartatni.

este egy régebbi suggeratio parancsának kényszerítő hatása alatti szíven fogja szűrni, az anyós már ekkor el akart menekülni. Miért nem engedte tehát a szerző futni?

A vigjátéktól, pláne az egy felvonásos vigjátéktól kétszeresen megkövetelhetjük azt, hogy eredeti, szellemes, neveltető, de főleg rövid legyen, ne hétnegyed órás. Míg a jó egyfelvonásos vigjáték inkább a rakétára emlékeztet, a mely sziporkázik és pattog, addig a »Tizedik est«, de főleg ennek a hypnotizálási »nagy« jelenete arra a kifacsart citromra emlékeztet, a melyből a szakácsné öklei erőnek-erejével még egy kevés nedvet akarnak kisajtolni -- de nem sikerül. Czimnek talán jobb lett volna, ha ezt választja a szerző: »Utazás egy hypnotizált anyós körül«, vagy »Asszony, de még se asszony«, vagy »Asszony, asszony, az akarok lenni«.

Külömben tavaly egy bécsi orpheumban és később Brünben egy jó részben hasonló irányu és tárgyú darabot láttam, azaz a külömbiséggel, hogy az jobban volt kidolgozva, s hogy az anyós még az olaszországi nászutra is követte a fiatal párt, folyton sarkukba volt, örökösen ezt harsogva: »Ich muss dabei sein!«

— Miskolc város képviselőtestülete folyó hó 27-én d. u. 3 órakor rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. A polgármester és tiszti ügyész évi jelentése.

2. Az építészeti bizottságba két tag választása.

3. Belügyminiszteri határozat a 3 ik tanácsnoki állás rendszerítése tárgyában.

4. A m. kir. közigazgatási bíróság határozata a Princz Miklós kárpótlása ügyében.

5. Vármegyei közgyűlési határozat a fogyasztási adók és illetékek kezelésére vonatkozó szabályrendelet módosítása iránt.

6. Polgármester jelentése a villamvilágítás megkezdéséről.

7. Ugyanannak előterjesztése a Vay-ut kiburkolása iránti kérelmezés tárgyában.

8. A kövezetvám és helypénzszedési jog bérlőinek bérléngedése iránti kérelme.

9. A zenede felügyelő-bizottság jelentése.

— A városi rendőrtanácsosi állásra, melynek szervezését a belügyminiszterium már jóváhagyta -- mint értesülünk pályázni fognak: Frater Tamás m. á. v. fogalmazó, ki 10 évi közigazgatási praxissal és ügy jog, mint államtudományi államvizsgáló is bír, Szerdahelyi János városi első alkapitány, Papp István városi aljegyző, Potássy Gyula kir. törvéyszéki aljegyző és végül dr. Végh Andor ügyvédjelölt.

UJDONSÁGOK.

— Két egyház gyásza. A r. k. egri egyházmegye egyik nagyképzetségű érdemes tagját veszítette el Bányász Sándor t. kanonok esperes-plébánosban, kinek temetése nagy részvét mellett tegnap ment végbe Tisza-Polgáron.

Ugyancsak nagy csapás érte az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegyét Édes Vince tiszta-tarjani érdemes és közbecsülésben álló lelképásztora, egyházi tanácsbírájának elhunytával. A 66 évet élt jeles egyházi férfi ifju korában első hívő szóra megértette, hogy mit üzent Ő, a nagyok nagyja, elment és dicsőséggel harezolta végig 1848/49-iki szabadságharcunkat.

— Ertesítés. A miskolci mezőgazdák egyesületének helyiségében folyó évi március hó 25-én és április hó 1-én délután 3 órától kezdve Klaisz Gyula kir. szőlő és borászati

felügyelő ur által szólószeti eladások fognak tartatni, melyre az érdeklődő közönség figyelmét felhívjuk.

— A fuvardij. Mint értesülünk, a belügyminiszter a legközelebbi napokon körrendeletet fog intézni a vármegyékhez, a képviselőválasztási fuvardij tárgyában. A körrendelet négy, vagy öt pontban megjelöli azokat a főbb szempontokat, melyek a fuvardij meghatározásánál a kuriai bíraskodási törvény megfelelő rendelkezésének intencziójához képest okvetlenül figyelembe veendő s felhívja a vármegyei muncipiumokat, hogy ezeknek a szempontoknak, valamint a helyi viszonyoknak szem előtt tartásával is új fuvardijszabályrendeleteket állapítsanak meg, illetőleg azt, a mely jóváhagyásra már föl volt terjesztve, ily értelemben és irányban dolgozzák át.

— Munka közvetítő intézet. A miskolci kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti egy a munkaadókat, mint a munkásokat, hogy a budapesti hivatalos jellegű munka-közvetítő-intézet (József-körút 36.) megnyit és díjtalanul közvetít ipari és kereskedelmi munkásokat, kor, nem és foglalkozási ágra való tekintet nélkül díjtalanul közvetít és pedig vidékre is. E humánus célú új intézményt melegen ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— Telephon. Amennyiben már folyó hó 27-én a helybeli közhasználatu távbeszélő hálózat állami kezelés alá fog vétetni, értesítjük olvasó közönségünket, hogy a jelzett időtől nem csak a város belterületén, hanem a külteleken lakók is, mint előfizetők a helybeli távbeszélő hálózatba beléphetnek. A belépésre vonatkozó felvilágosítások a helybeli kir. posta, távirada, és távbeszélő hivatal főnökénél nyerhetők, valamint az előfizetési díjak is f. év április hó 1-étől a helybeli kir. posta és távirada hivatalnál fizetendők le.

— A borsodmegyei bicikli-klub. A tavasz sok mindent életre kelt, de hogy még a borsodmegyei bicikli-klubot is életre keltse, ezt igazán nem hittük. Ez az egyesület két év előtt nagy lelkesedés közt megalakult, de azután ez a lelkesedés „elozlott, mint a buborék“ . . . s e szép hivatásu, valóban szükségpótló intézmény oly számalmas, oly nyomoruságos módon adott életjelt, hogy jobb lett volna, ha nem riasztja vissza ezáltal a kerékpár sport igazi barátait. Mint lap társunk a „B. M. L.“ írja, van már az

Sem a helyzet, sem a jellem komikumban nem remekelt a szerző. A darab nyelvvezete nem a vigjáték speczialis igényeit és követelményeit tartja szem előtt, nincs az egész darabban egy igazán szellemes szó-játék, vagy mondás. Annak a fel pár keztyűnek miért nem hagy a szerző békét, hiszen azt már egy más valaki valamivel hamarabb és ügyesebben beleszötte a darabjába, a kit Herczegh Ferencznek hívnak. Csupán Abonyi egyetlen mondásán mosolygott közönségünk egy része, a mely kedves és naiv reproducálásával hatott, midőn férje azon megjegyzésre, hogy a szentírás szerint a leány elhagyja szüleit és követi férjét -- azt válaszolta: „Hiszen én még annál is többet tettem, mert én a mamát is magammal hoztam“. A mi kevés taps elhangzott ez este a színházban azt -- a szereplőkön kívül -- a jó akaratnak, a localpatriotizmusnak, és végül a rossz irányba tévedt külömben tehetséges szerzőnek a számlájára írjuk.

Bátran kimondhatjuk, hogy a darabot a teljes bukástól Tharassovits és Abonyi mentették meg. Tharassovits csal emberfeletti „munkát“ végeztetett a szerző; tapsot kapott is, hogy többet nem kapott, az nem az

ő büne. Abonyi kedves és ügyes volt ez este. Ferenczy és Almássy játékáról sem mondhatunk rosszat, különösen ha meggondoljuk, hogy nap-nap mellett nagyobb-nagyobb szerepekben folyton színen vannak. Azért nem ő nokik tudjuk be, ha a sugót a színház ellentétes sarkában is tisztán és előre hallották. De meg nem is kívánhatjuk tőlük, hogy e darabra tekintve -- melyet színész színpadon aligha fog többet játszani -- komoly és beható tanulást és tanulmányozást fordítsanak. Ferenczy jól hypnotizált, de mert később unalmassá vált, elmondhatná saját mentségére a hatvanas évek eme politikai vonatkozásu szálló igéjét ezzel a kis variálással:

„Én nem vagyok oka semminek. Serédi ur oka mindennek.“

Végül kérve kérjük a szerzőt, érvényesítse tehetségét a színirodalom terén más irányban, szegődjék jobb ügy szolgálatába szép tehetségével, mert ha még egy ily hasonló irányu és tárgyú darabot fog írni, akkor kevesen fogják rámondani, hogy „Ich muss dabei sein!“

Ifj. Kazay László.

egyesületnek 70 tagja — papíron, igazgatósága, tisztikara, de mi azt hisszük, hogy szintén csak papíron. Őszintén és a legnagyobb örömmel üdvözlünk ez egyesület felvirágzását, de fájdalom, nem igen reméljük, mert nálunk az a szerencsétlen vezetőkben nem a hivatottságot és rátermettséget, hanem azon társadalmi állást tekintik, melyet az illető betölt. „Csuf, csuf az a czopf“ . . .

— **Halálozás.** Demeter János martonyi-
ev. ref. lelkész 74 éves korában jobb létre szenderült. Az elhunyt agg lelképásztor ifjú éveiben a szabadságharcban is résztvett. Temetése kedden e hó 20-án nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében.

— **A Borsodi Bükk-Egylet** márczius 25-én, vasárnap délutáni kirándulást rendez. Utirány: Vasgyár, Nagysáncz, Ujhuta, Bagolyhegy, Bányahegy, Papirgyár, Miskolcz. Indulás az Erzsébettérről d. u. 2 órakor. Vezető: Veisz Imre. Miskolcz, 1900. márczius 22-én. Petró József ü. v. alelnök, Kühne Adolf titkár.

— **Hangverseny.** A miskolczi zeneakadémia (Conservatórium) f. hó 31-én a Seper szálló nagytermében hangversenyt rendez, mely iránt már is nagy és meleg az érdeklődés. A hangverseny gazdag és változatos műsora a következő: 1. Rossini. Nyitány „Tancredi“ operából. Előadják zongorán 4 kézre: Grósz Olga és Körmendy Vilma k. a. 2. Petőfi S. „Katoná vagyok én“ című költemény, szavalja: Seper Pali. 3. a) „Le a Volgan“, orosz dal. b) Magyar népdal. Előadja czimbalmon: Marusák Pista. 4. Wesner F. „Graziana“ Előadja zongorán: Koch Margitka k. a. 5. Béranger. „Adrienne de Marie Stuart“ Szavalja: Bródy Margit k. a. 6. Magyar népdalok. Előadja czimbalmon: Gaál Károlyné urnó. 7. a) Nyizsnyay Gusztáv „A mohácsi koldus“, b) Magyar népdalok. Énekli: Szilágyi Erzsike k. a., zongorán kíséri Klima Mihály igazgató ur. 8. Magyar népdalok. Előadja czimbalmon: Grünfeld Regina k. a. 9. Mozart. „Adagio“. Előadják zongorán: Strosz M. Melanie k. a. és Klima Mihály igazgató ur. 10. a) Abt „Schlafewohl“. b) „Serenade“. Énekli: Márkus Frida kisasszony, zongorán kíséri az igazgató ur. 11. Kiss József és Gyulai F. Jenő. Melodráma. „A bűn“. Szavalja: Szabó Piroška, hegedűn Szilágyi Erzsike k. a., gordonkán Simkó Gusztáv és zongorán Klima Mihály urak. 12. Beethoven. „Appassionata“ Sonátából 1. rész. Előadja zongorán: Weisz Irma k. a. 13. Hummel J. H. „Romance“ Előadják: gordonkán Simkó Gusztáv, zongorán Klima Mihály urak. 14. a) Schubert F. „Aufenthalt“, b) Beleznay A. „Eredeti magyar dalok“ Énekli: Márkus Frida k. a., zongorán kíséri az igazgató ur. 15. Klima Mihály. „Menutte“ zongora trióból. Előadják: hegedűn Szilágyi Erzsike k. a., gordonkán Simkó Gusztáv, zongorán a szerző. Kezdeté este pont 8 órakor. Jegyek az első 3 sorban 3 kor., a többi sorokban 2 korona. Család jegy (3 személyre) számozatlan helyre 4 korona. Deák jegy 1 korona. Karzat jegy 1 korona. Jegyek előre válthatók Rábel Albert czukrászdájában, Verő I. és társa zenemű kereskedésében és minden nap 9—12, 2—5 óráig a conservatóriumban.

— **A legsikerültebb Kossuth arczkép.** A fővárosi 1848—49-ki és Kossuth muzeum alább olvasható lelkes felhívásban említett arczkép a legtökéletesebb Kossuthnak összes eddig megjelent arczképei között. A kép 1849-iki felvételek után készült és menten minden idealizálástól, reálisan, igaz vonásokkal, férfi korának főséges szépségében állítja elénk az új Magyarországot megteremtőjét. A kép arra van hivatva, hogy legszebb dísz legyen minden magyar ember lakásának. Csekély ára lehetővé teszi, hogy bárki megvehesse.

— **Botrány a halaspiacozon.** Fecher Mór és társai balárusítók pénteken délelőtt óriási botrányt idéztek elő a Felső-Szirma-utczán

a halaspiacozon. Ember ember hátán tolongott, hogy szemtanuja legyen annak a halatlan és vakmerő eljárásnak, a melyet a halelárusítók egy összetörődött beteges aszszonnyal szemben elkövettek. Wintner Józsefnének hívják ezt a szegény asszonyt, a kinek az egész vagyonkáját, mintegy 80 kiloyi halat 150 korona értékben a saját sátrából, a hol ezt árusította, megrohanták, szidalmaszták, a halat elkapkodták, szándékosan és jogtalanul a sáros földön szét szórták és a közelben lévő Szinva patakba dobálták. Ezzel még nem volt ellenséges indulatuk kielégítve, hanem Wintnernek a kimérésre használt mérlegeit, kiárusító asztalát darabokra törték és az összes mértéksúlyokat szétdobálták. A veszekedésre és nagy zajra természetesen nagy közönség verődött össze a tett színhelyére, a kik közül többen önként ajánkoztak tanuul a szegény asszonynak. Az óriási skandalumnak csak a rendőrség vetett véget. A veszekedés és láрма azért keletkezett, mert az új üzlet meguyítása miatt a konkurensek keble igen sajgott. Wintner Józsefné, kinek kára mintegy 150 korona, ügyvédje utján panaszt emelt a miskolczi kir. járásbírósnak büntető osztályánál Fecher Mór és társai ellen a btk. 418. §-ába ütköző idegen vagyon rongálás és szejvedett kárának megtérítése végett. Az érdekes tárgyalás a napokban lesz megtartva, s annak lefolyásáról majd beszámolunk.

— **Meghívás.** A borsod-miskolczi közművelődési és muzeum egyesület évi rendes közgyűlését f. hó 25-én vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagy termében fogja megtartani, melyre az egyesület alapító, pártfogó és rendes tagjait, valamint az ügy iránt érdeklődő tisztelt közönséget ezennel meghívja az elnökség. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Jelentés az egyesület első évről. 3. Felügyelő bizottság jelentése. 4. Költségvetési előirányzatok. 5. Indítványok. 6. Tisztújítás.

x **Egy kitünő pikáns-torta** ujdonságot készít *Megay Róbert* miskolczi czukrász, melyet „*Sulamith*“-torta elnevezése alatt csinos dobozokba csomagolva 80 krajczárjával árusít. Ugyanaz kisebb kiállításban 22 krajczár. 9—10

Színház, Művészet.

Breznay Géza

(1858—1900.)

Nagy ünnepe van ma a magyar színművészetnek. Szép multu színházunk szerény deszkái felé irányul ma este az egész magyar színművész világ figyelmé, hogy jelen legyen legalább lélekleben annál a magasabb, de fájdalmas actusnál, a midőn a magyar színészet egy régi oszlopos tagja, a magyar nemzeti kulturának érdemekben megőszült veterán harczosa, *Breznay Géza* 42 évi színművészi pályafutása után örökre bcsut mond azoknak a deszkáknak, melyekre őt a nemes ifju hév ragadta, s a melyen egy emberöltőt töltött a legnemesebb eszmék szolgálatában.

A honfui lelkesedés szent tüze, a nemzeti idealok iránt forrón táplált rajongása 42 évvel ezelőtt szólította őt ki a szülői ház minden kényelmet megadó gondatlan környezetéből, ott hagyva a meleg kandallót, hogy a magyar színművészet pislogó mécse mellett melegedjék. Lemodott, feláldozott, eldobott magától mindent a magyar színművészetért. Egy második világot, egy második oltárt teremtetett szívében s azon felaldozta összes törekvését, tudását egy becsülettel eltöltött hosszú élet munkásságát a nemzeti geniusznak. Ezen jeles elhatározásra, e bámulatos és tiszteletre méltó kitartásra talán nem is lett volna képes, ha nem oly nemes vér csörge-dez ereiben. Édes anyja *Kossuth* Karolina, *Kossuth* Lajosnak, nemzetünk atyjának a lánya volt, neje *Breznay* Istvánnak, Zemp-

lén vármegye főorvosának. Valóban származásához méltó fenkölt gondolkodás és nemesen érző szív jellemezték *Breznay* bácsit mindig.

A mai estét nem a külső fény, de annak bensősége fogja igazi ünneppé avatni. Erdeme megjutalmazásáról szó sem lehet, mert fájdalom, tudjuk, hogy mi még igen messze állunk attól, hogy jeleseinket csak némiképen is megtudnánk jutalmazni, mi csak rajongó tiszteletünk, hálánk és elismerésünk jelképeit fogjuk a mai este a magyar nemzet nevében annak érdemes nap-számosa elébe letenni.

Kétszeresen fog fájni a válás nekünk, miskolcziaknak, kik a mai napig csaknem estéről-estére gyönyörködhattunk az ő művészetében. S midőn a fájdalom, el elcsukló hangján mondunk Neked bcsut, veterán művész, a magyar nemzeti kultúra mentője glóriával övezi homlokodat.

* * * Kedden este nem csak premier, de jutalomjáték is volt és bátran elmondhatjuk, hogy ez sokkal több élvezetet nyújtott, mint *Serédi* ur, „Tizedik este“ című ugy nevezet vigjátéka, melyről lapunk tárczarovatában emlékezünk meg.

A *Serédi* ur által suggerált hypnotikus álunkból még a jutalomjátékot megelőzőleg kellemesen ragadott ki *Markovits* Margit szavalata, ki e szép szavalatával csak öregbítette művésze iránt táplált jó véleményünket.

A szavalt után Offenbach remek zenéjű egy felvonásos operette, a „Szép Galathea“ került színre *Huckstedt* jutalomjátékánál. A jutalmazandót sok virág és ajándék tárgyak fogadták. *Huckstedt* sok tetszésnyilvánításban részesült és méltán. Igen jó volt ez este *Ferenczi Ráthonyi* Steffkén meglátszott, hogy Almássyné helyett ugrott be szerepébe. *Hunffy* szépen énekelt, játéka azonban kissé hanyag volt.

Meg kell emlékeznünk a meleg kollegialitás hangján *Láng Ottó* hírlapíró társunkról, ki felvonásközök alatt tetszéssel fogadott saját zenezereményeit dirigálta s kit tisztelői szép babérokoszorúval leptek meg.

*

Szerdán az „*Esster*“ került színre másodsor. Ez estéről csak szépet és jót mondhatunk, de mivel a darab premierje alkalmaival lapunk tárczarovatában már részletesen megemlékeztünk ugy a darabról, mint az előadásról, ismétlésekbe nem akarunk bocsátkozni. Mindössze annyit jegyzünk meg, hogy közönségünk ez este szinte tüntetett *Markovics* mellett és ezt örömmel regisztráljuk, mint az érdem jutalmát. Midőn *Markovics* a színen megjelent, egy remek, szép virágcsokor fogadta, szallagján a következő felirással: „A legjobb *Eszter*nek. Miskolcz, 1900. márczius 21.“ A többi szereplő is mind jó volt ez este.

*

Csütörtökön a *Sulamithot* adták tizenhatedszer ez idényben és ez a körülmény meglátszott az üres házon. *Ledofszky*, mint mindig, ugy most is kitünő volt; bizony nem tudom, elcserelelnék-e a mi *Sulamithunkat* bárkivel is. Tapsban bőven volt része. A többi szereplő sem újabbat, sem jobbat nem produkált mint eddig.

Irodalom.

* * * „*Emma néni színművei*“. *Lócsei* (Selteneich) Emma, a miskolczi ev. ref. felsőbb leánynevelő-intézet jeles tanárnője ismét két színművel gazdagította irodalmunknak azt az ágát, melynek műveléséhez iróink közül oly kevesen értenek. Ifju leányok számára színműveket írni bizony-bizony nagyon kevesen tudnak. Ahhoz nemcsak írói képesség és eszmegazdagság szükséges hanem olyan különös talentum, melylyel be tud hatolni a gyermek és ifju leányok szel lemebé és gondolatvilágába. Ilyen istenadot talen-

tummal bir *Lócei Emma*, a kiben — igazán nem tudjuk — a kiváló nevelőnt csodáljuk-e, a ki szívét, lelkét, nagy tudását oly pazar kézzel önti tanítványainak lelkébe; avagy az írónót, a kinek tollát minden betűjében az igaznak, jónak és szépnek nemes szelleme vezérli? Lehet különben, hogy ez a két működési kör egymást föltételezi és kiegészíti s ennek összhangjából származott az a két színmű is, melyet a jeles tanár író most a művelt közönség élvezetére, lelki gyönyörűségére kiadott. A fentit czím alatt két színmű látott napvilágot. Egyik a: „*Mama születésnapja*”, melyben a gyermeki szeretet megható példáját látjuk. A másik „*A társalkodónő*”, melyben a szellem arisztokráciája oly magasztos diadalt nyer a születési arisztokrácia fölött. Mind a két színmű nagyon alkalmas arra, hogy művelt társaságokban előadják. A szív és lélek szinte felfrissül abban a tiszta, üde légkörben, melyben ezeknek a színműveknek alakjai élnek és mozognak. A mű megszerzését a művelt közönség figyelmébe ajánljuk. Kapható Miskolczon a szerzőnél. Ára 1 korona.

**** A fővárosi 1848—49-i és Kossuth muzeumról.** Az 1848—49-i hős honvédek, vértanúk és Kossuth Atyánk emléktárgyainak muzeuma, a nemzeti kegyeletnek legszebb temploma és legjobb iskolája a szent hazaszeretetek.

Háromezernél több emléktárgy: sok száz olajfestésű csatakép és arckép, több ezerre menő nyomtatott képek és proklamációk, az ellenségtől elvett zászlók, honvédruhák, Kossuthnak csaknem összes torinói butorai, a világ minden részéből összegyűjtött ezernél többféle Kossuth képek, kéziratok stb. képezik a budapesti 1848—49. emlékek gazdag muzeumát.

Ennek a hazafias intézménynek a pénzügyminiszterium okmánybélyeg mentességet adott és a kereskedelmi miniszterium megengedte a muzeum kiadványainak szétküldéséhez a hírlapbélyegek használatát.

A magyar hazafiság vitézség, és vértanúság valódi templomának, a fővárosi 1848—49-i muzeumunknak főntatói a muzeum könyv-, hangjegy- és képkivadványainak állandó vevői.

A fővárosi 1848—49-i muzeumunk megalakítása óta a legbecsebb és legérdekesebb kiadványa a muzeumunk most jelenik meg.

Az emberiség diszének, a magyar nemzet megváltójának, a mi dicső Kossuth Atyánknak 1848—49-i arcképét adja ki a fővárosi 1848—49-i muzeum, hazánk jobbainak ajánlván ezt a remek fényképet. leghivebb életnagy arcképet.

Barabás, Marasztóni és több jeles művészrajzoló litografálták 1849-ben Kossuthnak életnagy képet, azonban ezek, a ma már csak ritkán látható képek, nem élethűek. E képekből még halvány fogalmat sem nyerhetünk arról, hogy minő nagyszerű, felséges és rokonszenves arca volt Kossuthnak.

A mi most kiadott képünk Kossuthnak számos egykoru Daguerrotyppei és fényképei nyomán készült, nagy asszonyunk, Kossuth nővérének utmutatása és Kossuth Ferencnek, valamint több jeles festőművészeinknek közreműködése mellett.

Több évi utánjárás és sok áldozatok árán most kiadott képünk Kossuthnak egyetlen legtökéletesebb életnagy képe.

E remek és nagybecsű képnek muzeumunk érdekében való megvételét melegen ajánljuk hazafiság tekintetében legjobb közsegeink, kaszinóink, olvasóköreink, egyleteink és minden jó magyarnak pártfogásába, 3 frt 40 kr. csekély árért. E képnek bolti ára 5 frt és 50 kr., vagyis 11 korona lesz.

Minden igazi jó magyarnak, — ha módjában áll — szent kötelessége támogatni a fővárosi legnagyobb 1848—49-i muzeumot, midőn a jeles főváros tanácsa muzeumunknak eddig birt helyiségét elvette, míg a néme Götthe muzeumnak ingyenes diszhelyiséget adtak a derék fővárosban.

Az 1848—49-i dicső napoknak a most mult ötvenéves jubileum alkalmából ma nincsen nagyobb szerű emléke, mint az 1848—49-i és Kossuth muzeum, a melynek hazafias főntatóihoz, kiadványaink vevőihez fordulunk. tudatván, hogy a hősök és vértanúk Pantheonának létezése megszűnnék, ha az ország jobbjai nem támogatják az.

CSARNOK.

Születésnapra.

*Büvös tavasz nyíló virága,
Te ifju, bájos, szép leány,
Hová gondolsz e titkos álmok,
Szülemlő vágyak hajnalán?
Két szép szemed hová merült el,
Mint csillag fénye éjszakán?
Arczodra rózsás pirt mi öntött,
Te ifju, bájos, szép leány?*

*Ajkad körül ott leskelődik
A pajkos, csintalan vonás,
Ne is tagadd, mert jól tudom már:
Kíváncsi vagy te, semmi más.
Lelked kutat az éjszakában,
Mint tengermélyben a buvár,
Hogy ellesd titkát a jövőnek,
Irigy lepel takarja bár!*

*Oh, hagyd el, hagyd! kíváncsiságod,
Ugyis hiába, hasztalan,
A tenger nem mutatja, hogy lenn
A drága gyöngy hazája van —
S lám, mégis olykor a part fővényben
Ki oly szerencsés, rá akad,
Bár nem kereste, nem kutatta
A mélybe rejtett titkokat.*

*Ne szódd hát ezt a balga álmot,
Az álom csalfa végtelen,
Hazug színekkel fest virágot,
De illat benne nem terem.
A vágyak szárnyát kösd bilincsbe,
Ne várd a kétes holnapot,
Örülj a percnek, mit kegyével
Az ég kegyelme rád szabott.*

*S boldog leszel, büvös tavasznak
Nyíló virága: szép leány,
Ki itt állsz most a titkos álmok,
Szülemlő vágyak hajnalán.
Hozd vissza lelked, mely merészen
Felhők honába messze száll,
Reális éltünk korszakában
Nincs már manapság — ideál.*

Márkus Atajos.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség szives tudomására adni, hogy **Erzsébet-tér 1. szám alatt** nsgos Soltész Nagy Kálmán polgármester ur házában (Breuer-palota mellett) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

női felöltő üzletet nyitottam.

Hosszu évek óta szerzett bő tapasztalataim által törekvésem oda irányul, hogy a n. é. vevőközönségnek szolid, jutányos és pontos kiszolgálást által irántam való bizalmát elnyerhessem.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Kohn Fülöp.

Mérték szerinti megrendelések is elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek.

Figyelmeztetés!

Van szerencsénk a n. é. közönség és t. vevőink tudomására hozni, miszerint

a valódi „Góliát“ maláta-sör

kizárólagosan nálunk, mint ezen sör főelárusítóinál kapható.

Figyelmeztetjük egyuttal a közönséget és a vevőket, hogy a Góliát maláta-sör valódiságának csak akkor felel meg, ha a palaczkok czimkéi (vignetták) e felirattal vánnak ellátva:

„Kobányai Király-Serfőző R.-T.“

Ezzel egyidejűleg újból megemlítjük, hogy a valódi Góliát maláta-sört a **legegészségesebbnek**, legkitünőbbnek és **legtáplálóbbnak** nyilvánítták dr. Korányi Frigyes, dr. Kéty, dr. Benedict és más orvosi kapacitások.

Sör-töltéshöz nagy áldozatok árán új berendezésű Windisch-féle gépet szereztünk be s így sörünk most már 50 százalékkal **erősebb, jobb minőségű**, mint az eddig közönséges töltőgépeken előállított sörök.

Kiváló tisztelettel

Gutmann Testvérek,

a kobányai Király-Serfőző R.-T. főképviselősége
Miskolcz, Zsolczi-kapu 10.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy az általános közkedveltségnek örvendő

Dréher-féle eredeti töltésű

MALÁTA-SÖRT

állandóan raktáron tartom és azt a legjutányosabb árban számítva, itt helyben 10 üveg megrendelésétől kezdve házhoz szállítom.

Palackonként helyben több üzletben kapható és vidékre ládákban gondosan csomagolva 25 üvegtől fölfelé szállítom.

Számos megrendelést kér

Miskolcz, Buzatér 32. sz. a.

Oberländer Antal,
Dréher Antal kőbányai serfőzde főrakatárosa.

A Miskolczi Gőztéglagyár részvénytársaság.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, vállalkozókat, építész és építőmester urakat, hogy túltermelés következtében a múlt évről felmaradt

tégla és kézi fedélcserép

nagy készletünket újabb intézkedésig miskolczi építkezések részére mélyen leszállított árban elárusítjuk.

Kérjük tisztelt vevőinket előjegyzéseiket a részvénytársaság Püspök-utcza irodájában eszközölni, hol is a minták megtekinthetők és a mélyen leszállított árakra nézve legnagyobb készséggel fog felvilágosítás adatni.

Kelt Miskolcz, 1900. január hó 23.

A Miskolczi Gőztéglagyár részvénytársaság
igazgatósága.

9-10

Eladó szőlő.

A Bodóhegyen

egy pompás fekvésű egészen új
ültetésű (amerikai alanyra ojtott)
2¹/₂ kat. hold 6 éves

szőlő tágas lakó-
és présházazal
eladó.

Értekezhetni Miskolczy Pál ügyvéddel.

Dunky Fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek

Városház-tér 5., óvoda-épület.

Az ujonan épült s minden tekintetben és szakszerűen berendezett

**fényképészeti
műtermünk**

megnyilt.

Megbízásokat elfogadunk bármily időben d. e. 9-től 12-ig, délután 1-től 4 óráig.

8*

RÉVÉSZ SÁNDOR női és férfi divatáru (confectio) terme, Budapest, VII. Csömöri-ut 6.

Maison de Luxe.

Mestéri szabással készítek elegáns öltözéket különleges szövetekből.

Divattermem párisi mintára van berendezve és toiletteket kizárólag eredeti modellek után készítek.

Női kalapokat és azok alakítását eredeti modellek mintájára mérsékelt ár mellett eszközölöm.

Alsó (jupon), Divatkelme, Ernyő (nap és eső), Fátyol, Fehérnemű, Férfi kelengye, Fügöny, Fűző, (mieder), Gyermek kelengye, Illatszert, Ingek (blouse), Keztyű, Mosó (cretton, batist, de laine), Nyakdiszek (jabot), Női kelengye, Selyem- és Szőnyeg-áru versenymentes beszerzési telepe.

Szigoru üzleti elvek.

Nagyságos Asszonyom!

2-15

Megkülömböztetett tisztelettel van szerencsém nagyrabecsült tudomására hozni, hogy a **tavaszi újdonságaim megérkeztek.**

Rendkívül nagy súlyt helyezek arra, hogy az előkelő hölgyközönség szükségleteit úgy, mint ez ideig, a jövőben is szigoruan **olcsó szabott árak** mellett a legújabb (heute nouveauté) és legjobb kivitelben beszerezhesse nálam. Daczára az idej nagy áremelkedéseknek, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az idejekorán és nagy mennyiségben eszközölt bevásárlásaim által az összes árukészletemet minden **áremelés nélkül** boesájthatom forgalomba.

20 koronán felüli rendelményeket bérmentve szállítok; idegen szövetekből is készítek toiletteket.

A midőn még az alantiakról szives tudomást venni kegyeskedjék, kérem megtisztelő rendelményeit, melyeknek lelkiismeretes és pontos teljesítéséről czégem jó hirneve kezkesedik.

Kifünő tisztelettel

Révész Sándor.

Általános megjegyzések a vidéki megrendelésekre vonatkozólag.

Teljes felelősséget vállalok a nálam vásárolt árukért; meg nem felelőt visszaveszek és kívánatra az érte fizetett összeget is visszatéritem.

Levélbeli megrendeléseket lelkiismeretesen teljesítek.

Választék küldeményeket az összeg előzetes beküldése mellett a kívánt cikkből eszközölöm; meg nem felelő áruért az összeget postafordulattal visszaküldöm.

Rendelményeket a beérkezés napján pontosan intézem el.

Mérték után készülő rendelményeket a lehető legrövidebb idő alatt szállítok, a pontosság érdekében mintadarabot kérek.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök, de szükségesnek találok a cikket megnevezni, t. i. mily használatra szükségeltetik.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

MISKOLCZ, VÁROSHAZTÉR 1. SZÁM (BREUER-PALOTA).

Miskolcz város legolcsóbb bevásárlási forrása!

Legnagyobb választék!

Tavaszi idény 1900.

Pontos kiszolgálás!

Tessék az alábbi árjegyzéket elolvasni és annak valóságáról személyesen meggyőződni. 2*

Jó mosó kartonok
méterje 15 kr.

Francia levantin
méterje 26 kr.

Angol zefir
jó mosó, méterje 25 kr.

Francia zefir
nagy választékban, valamennyi kiválóan szép mintákban, legjobb minőségben, gyönyörű kivitel!

Duplasz. divatszövetek
minden kivihető mintákban, 22, 24, 26, 28, 30 kr.

Legujabb pepita
és más kivitelű mintákban, méterje 52 krtól feljebb.

Fekete és színes gyermek, női, valamint férfi **harisnyák, ing-bluzok, miderek, keztük,** női és férfi **nyakkendők, csipke, szalag, selyem, dísz-zsinór, aplikáció** és mindenféle **szabó-kellékek** legolcsóbb árban kaphatók.

Verseny nélkül. 10 frt bevásárlásnál 1 korona engedmény levonandó.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

Miskolcz, Breuer-palota.

Vidéki rendelések a legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Tessék kívágni!

AMERIKAI ÁRUHÁZ, MISKOLCZ.

1 korona engedmény
10 forint áru bevásárlásnál levonandó.

Tessék kívágni és érvényesíteni!

A Borsod-Miskolczi Hitelbank igazgatóságától.

A Borsod-Miskolczi Hitelbank értesíti a tisztelt közönséget és a betét-könyv tulajdonosokat, hogy

a betéti-kamatlábát

saját üzlete körében 1900 évi március hó 15-től a következőképen állapította meg.

Egy évi benthagyás és azontul alapszabály szerinti felmondás mellett elhelyezett betétek után... --- 4 $\frac{1}{2}$ %

Rövidebb időre elhelyezett betétek és pénztárjegyek után 4%

A betétek után járó törke-kamat adót minden esetben a bank fizeti.

Ezen megállapítás 1900 évi március hó 15-én, úgy az ezt megelőzőleg elhelyezett, valamint az ezen időtől érkező betétekre is egyaránt érvénybe lép. — Tisztelettel

az igazgatóság.

A t. hölgyközönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. hölgyközönségnek becses tudomására adni, hogy bécsi bevásárlási utamból visszaérkezvén, melynél fogva közvetlen a **színház mellett levő ujonnan berendezett**

női divatáru-üzletemben

a legfokozottabb igényeket is kielégítő, a legujabb divatú tavaszi és nyári kalapok dús választékban már megtekinthetők s lehetőleg jutányos árak mellett kaphatók.

A n. érd. hölgyközönség szives pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel

Kenyeresy Boriska.

Elismert jó minőség és izléses kiállítás.

AUSCH SOMA

vasbutor- és aczélsodrony-ágybetét gyár

Iroda és raktár:
Kazinczy-utca 18.

Miskolcz.

Gyártelep:
Vay-út 6. sz.

Alapított 1897.

Készít aczélsodrony ágybetéteket nagy- és gyermekágyakba, vas- és fakerettel.

Mindennemű e szakmába vágó javítások, törött és megrongált vasbutorok helyreigazítását és újjáfényezését gyorsan és jutányosan eszközli.

7-10

Eddig már 15000 drbnál több szállítva lett.

Nyomatott Szelényi és Társa könyvnyomdájában Miskolczon.

Gyáram nagymérvű berendezése folytan bárkivel versenyképes.

Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.